

IN I MUSIKEN

Hannah Öhman har provat olika instrument i Musikverket, men mest har hon det lilla saxofon.

MIN KULTURSKOLA

Hannah Öhman och Niclas Engemoen går i Kulturskolan på Värmdö. Hannah sjunger och spelar i Musikverket för funktiselever. Niclas är äldre, han har också varit med där, nu tar han trombon- och trumpetlektioner. Och så är musiken ännu mer: egna låtar, fler instrument. Kraft och sammanhang.

av *Å Joh David Berghand*

»Fjärden flyger från blomman till blomman, flyger så lätt som en vind. Hej lilla fjärl, kan du inte komma och säga dej här på min känd?»

Det är nästan så man ser den där fjärden, och de där blommorna, när Hannah Öhman sjunger Cajsa Liljefors' Sångbills sång. Men vi är inomhus, i en luffig undervisningssal i Musikens hus, i Gustavsbergs omtramp på Värmdö. Hannah lärare Monika Jansson spelar piano, Hannah ströcker sig mot mikrofonen, hon blundar och sjunger så inlevelsen syns i kroppen. I slutet av sången står hon ut med armen. Och så går hon direkt fram till pianot och slugsliken som ligger där.

– Jag har en idé, säger hon, låt låtar och texter efter sålsta sång.

Hannah är elva, snart tolv, och nu är det fröna terrassen hon kontemplerar bit en glädje i veckan för att vara med i Musikverket för funktiselever. Verksamheten är en av karaktärerna i kommunens kulturskola, och närmare är ungefär som i andra länder. Fast med tio minuter längre lektioner, och så får man prova på många olika sätt att göra musik, i Musikverket.

– Jag sjunger, och så spelar jag lite på instrumenten, berättar Hannah.

På alla instrument?

– Ja, Piano är roligt.

Vi ser innan lektionen, hennes mamma Maria Fredberg är också med. Det kommer fram att storasyster Olivia och mamma Maria också

sjunger – «fast du sjunger ju i kören, påpekar Hannah. Hon lyssnar på mycket melodifästlåt, och det är mycket musik i hennes skola, berättar hon. Fast att hon sålångt för hela skolan på avslutningen är det Maria som tar upp, att Hannah stöpsdansar hemma liksom – men visst, det stämmer, säger Hannah: hon lärde sig det från filmen *Happy Feet*.

– Det är Mamma! som stöps där, pågynen. Musiken är viktig, det är helt uppenbart. Men varför? Vi resonerar om det, Hannah och jag och mamma Maria, och kommer fram till att musik gör att det känns bra. I kroppen, faktiskt. Man får kraft.

När Hannah ska säga något om varför hon kommer hit till Kulturskolan och Musikverket säger hon att det handlar om att lära sig och ha roligt. Karaoke handlar det om någon sorts sammanhang, också.

– Jag tycker ju om det, jag tycker om mycket musik. Och hemma är jag lite ensam.

Fast när hon väl är här är hon inte så intresserad av att sjunga och spela med fler, det tycker

hon med Monika. De spelar piano tillsammans, och Monika kompar när Hannah sjunger. Ibland sjunger hon låtar hon skrivit själv, och sått hon ibland även berättar ut alla böcker som Monika har.

»Hvad kan det vara, för låtar ditt?»

– Ja... vad kan jag säga, det finns många sånger.

Mamma minner om: Fjärden flyger. Ja, Hannah håller med, den brukar hon sjunga.

Den där jag jag inte hört.

– Då ska du liksom den, sedan.

DET HÄR INDIVIDUÄLLA, också, när Hannah och Monika är igång med i rummet där en vägg är full av cello- och bygelgitarer somans med pianon och andra instrument på golvet.

Fast alla fört sjunger Hannah en annan sång som precis som sången om fjärlens berättar om månen och kosmos: Du och jag är oändliga.

Hannah letar fram låtar i böckerna, Monika är hjälpsam ackompanjerare. Den där rekvisiten är viktig i Musikverket. Monika berättar →

Hannah Öhman med sin mamma Maria Fredberg.

senare att lektionerna är väldigt olika ut, beroende på varje elevs förutsättningar. Den utslagspåkta, som blir oöverskådlig när man arbetar med funktiselever, bidrar en del till roten av verksamheten i Kulturskolan också – eleven kan ju ha sina egna berättelser om att ha någon förmåga.

– Millet i Musikverket är att det ska bli samspel, men her vi gör bättre på. En del eleven prövar sig långsamt fram tillsammans med lärarna, också får sig noter och går vidare till vanliga lektioner.

NICLAS ENGEMOEN är en av dem – han har gått på Kulturskolan och Musikverket i många år. Nu är han tjugo år, och i vår går han ut gymnasiet. Fast när jag ska träffa honom är han på sin trombon- och trumpetlektion. Jag blir mestadels genomsömd, och får sitta med och lyssna medan Niclas och hans lärare Anders Ståhlkvist spelar vidare. Niclas vidlar mellan trombon och trumpet, både låter fint, och när vi ska tonen i Fivestars klänget så plockar Niclas ner sina instrument i väskorna och går före mig till ett bord ute i foajén.

De spelar ju både trombon och trumpet. Vilket är roligt?

– Trumpet. Men hemma spelar jag klarinet och saxofon också. Piano, trummar och gitarr också. Och blockflöjt och mangla och maracas, berättar Niclas.

Det är han som är musikern i familjen, hans föräldrar spelar inte. Men varför ägnar han så mycket tid åt musiken? Det är lite svårt att förklara – musik är hans grej, helt enkelt, han kan det och tycker om det.

För nästan två år sedan uppenbarades han extra för det, när han fick ett stipendium, från Föddräförelsen som fören knuten till Kulturskolan till.

– Jag fick en trolig, och jag spelade trumpet och Anders spelade piano, lås sommarvisa. Och jag spelade My heart will go on, från Titanic, en kärlekssång. Det var här på Gustavsbergs-terrassen, mamma och pappa var i publiken, de var så stolta.

När du?

– Nej. Det var kul, jag var inte nervös.

NICLAS HAR VMF med en stor del av de uppåt tio år som Musikverket har fått.

På sistone har Värmdö kulturskolas verksamhet som är speciellt riktad mot funktiselever varit – och har man kommit sått mer på Musikverket än tidigare, tack vare att staten gett extra anslag för tillgänglighet, och det har man fått igång en föreläsning. En pojng med kända är också Musikverket – anslaget är samspelt med mellan en lärare och en elev i funktiselevverksamheten.

Kören ska upp på scen också, berättar Monika, och planen är att den ska delta i den nationella Funkisfestivalen.

Och Niclas är föreläsare med och sjunger, också. – Ja. Igår var jag på kören, med Monika, som jag lärdes. Vi sjöng En dag. Tommy Nilsson låt, berättar Niclas, och räknar upp de han lärt sig som var med.

Mm du, vilken låt är den bästa du vet att sjunga på ditt?

– Enkelt! SOS. Abba! →

»Och jag spelade My heart will go on, från Titanic, en kärlekssång. Mamma och pappa var i publiken, de var så stolta.»

Niclas Engemoen spelar trumpet och trombon i Musikverket på Värmdö, hemma spelar han många fler instrument. Och så är han med i styrtade Funkiskören.